

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0231/2012

12.7.2012

*****I**
RAPORT

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kaheksa kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks
(COM(2011)0704 – C7-0395/2011 – 2011/0310(COD))

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Raportöör: Christofer Fjellner

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes märgistatakse õigusakti eelnõusse tehtud muudatused **paksus kaldkirjas**. Tavalises kaldkirjas märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele ja tähistab neid õigusakti eelnõu osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või väljajätmised mõnes keeleversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul on vaja vastavate osakondade nõusolekut.

Kui õigusakti eelnõus soovitakse muuta kehtivat õigusakti, märgitakse muudatusettepaneku päises kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ning neljandale reale viide muudetavale sättele. Kui Euroopa Parlament soovib muuta kehtivat sätet, mida õigusakti eelnõus ei muudeta, märgistatakse muutmata jäävad tekstiosad **paksus kirjas**. Väljajäetav tekstiosa tähistatakse sümboliga [...].

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI.....	8
MENETLUS.....	11

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks

(COM(2011)0704 – C7-0395/2011 – 2011/0310(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2011)0704),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 207 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C7-0395/2011),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A7-0231/2012),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjakohaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek

(9) Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjakohaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule. ***Komisjon peaks esitama täieliku teabe ja dokumentatsiooni koosolekute kohta, mis ta on pidanud riiklike ekspertidega delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist ja rakendamist käsitleva töö käigus. Sellega seoses peaks komisjon tagama, et Euroopa Parlament oleks nõuetekohaselt kaasatud, kasutades teistes poliitikavaldkondades omandatud parimaid tavasid, et luua parimad tingimused Euroopa Parlamendi järelevalve teostamiseks delegeeritud õigusaktide üle.***

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1 – punkt 2 Määrus (EÜ) nr 428/2009 Artikkel 15 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud akte kooskõlas artikliga 23a, et ajakohastada I lisa sätestatud kahesuguse kasutusega kaupade loetelu. I lisa ajakohastatakse lõikes 1 sätestatud reguleerimisalas.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud akte kooskõlas artikliga 23a, et ajakohastada I lisa sätestatud kahesuguse kasutusega kaupade loetelu. I lisa ajakohastatakse lõikes 1 sätestatud reguleerimisalas. ***Kui I lisa ajakohastamine on seotud kahesuguse kasutusega kaupadega, mis on loetletud ka IIa–g või IV lisas, muudetakse neid lisasid vastavalt.***

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – punkt 3

Määrus (EÜ) nr 428/2009

Artikkel 23a – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Artikli 9 lõikes 1 ja artikli 15 lõikes 3 osutatud õigus delegeeritakse **määramata ajaks** alates **määruse (EL) nr .../...** [käsolev määrus] jõustumise kuupäevast.

Muudatusettepanek

2. **Komisjonile** delegeeritakse artikli 9 lõikes 1 ja artikli 15 lõikes 3 osutatud õigus **viieks aastaks** alates ...*. **Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase ajavahemiku lõppu. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab pikendamisele vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppu.**

* **Väljaannete talitus: palun lisada käsoleva määruse jõustumise kuupäev.**

SELETUSKIRI

EL kontrollib vastavalt määrusele (EÜ) 428/2009¹ selliste kaupade eksporti, mis on olemuselt tsiviilkasutuseks mõeldud, aga mida saab kasutada sõjalistel eesmärkidel. Nimetatud määruse I lisas on ELi kontrollitavate kaupade loetelu, mis põhineb rahvusvaheliste ekspordikontrollirežiimide² raames konsensuse alusel tehtud otsustel. Kontrollitavad esemed ei tohi ilma ekspordiluba ELi tollipiirkonnast väljuda³. II lisas nimetatud üldine ekspordiluba hõlmab teatavate väheohtlike kaupade eksporti teatavatesse sihtkohtadesse.

Kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogiate ekspordi kontrollisüsteemi eesmärk on piirata nende levikut ja kasutamist sõjalisel eesmärgil, takistamata seejuures seaduslikku kaubandust. Seepärast on oluline leida õige tasakaal nende aspektide vahel.

Määrust (EÜ) nr 428/2009 ELi kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrollisüsteemi kohta ja selle lisasid, milles on loetletud kontrollitavad kaubad ja sihtkohad, ajakohastatakse seadusandliku tavamenetluse kohaselt. Ettepaneku eesmärk on tõhustada ELi ekspordikontrollirežiimi menetlusi, kasutades I lisa korrapäraseks ajakohastamiseks ja vastavalt II lisa muutmiseks delegeritud õigusakte.

I lisa tõhusam ajakohastamine

Kiire tehnoloogiaareng tingib vajaduse vaadata pidevalt läbi kahesuguse kasutusega kaupade rahvusvahelised kontrollinimekirjad. Kuigi rahvusvaheliste ekspordikontrollirežiimide raames tehtud otsused ei ole õiguslikult siduvad, näitavad liikmesriikide võetud rahvusvahelised kohustused, et ELi kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrollinimekirja tuleb pidevalt ajakohastada.

Olemasolevaid menetlusi tuleks lihtsustada ja kiirendada peamiselt kahel põhjusel. Kontrolli tugevdamise otsuste täideviimisega viivitamise tõttu võivad tekkida julgeolekuprobleemid. Rahvusvahelise kontrolli kaotamise korral kahjustab täideviimisega viivimine Euroopa ekspordijate konkurentsivõimet, kui kolmandad riigid kaotavad ekspordikontrolli kiiremini kui EL⁴.

I lisa ajakohastatakse selleks, et pidada kinni rahvusvaheliselt võetud kohustustest, mis tähendab rahvusvaheliselt kokkulepitud kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrolliga seotud sätete peaaegu automaatset ELi õigusesse ülevõtmist. Vastavalt kehtivatele eeskirjadele ajakohastatakse määrust (EÜ) nr 428/2009 seadusandliku tavamenetluse kohaselt.

Kogemused näitavad, et see on koormav ja aeglane protsess, seega on vaja seda pidevalt ja õigeaegselt ajakohastada. I lisa praegune läbivaatamine selleks, et viia sisse 2009. ja 2010.

¹ ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.

² Austraalia grupp (AG) bioloogiliste ja keemiliste materjalide puhul, tuumatarnijate grupp (NSG) tsiviilkasutuseks ettenähtud tuumakaupade puhul, raketitehnoloogia kontrollirežiim (MTCR) ja Wassenaari kokkulepe (WA) tavarelvade ning kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogiate puhul.

³ Euroopa Liidu üldine ekspordiluba, riiklik üldine ekspordiluba, koondluba või ühekordsed litsentsid.

⁴ Kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi osakaal ELis on 5–10%.

aastal kokkulepitud muudatused, pandi parlamendis hääletusele alles 2012. aasta märtsis. Lisaks ei ole parlamendil peamiselt tehnilist laadi tülika ja keerulise seadusandliku menetluse puhul tegelikult võimalik tegutseda muutva institutsioonina.

Kuna seadusandlik tavamenetlus ei ole selles valdkonnas kõige tõhusam vahend, nõustub raportöör sellega, et I lisa muutmise volitused tuleb delegeerida komisjonile. Sellisel juhul oleks võimalik kontrollitavate kaupade nimekiri üle vaadata võimalikult kiiresti, vajaduse korral kaks korda aastas või veelgi sagedamini.

II lisa kiirem muutmine

Kuus olemasolevat ELi üldise ekspordiloo liiki¹ (II lisa loetletud üldised ekspordiload) hõlmavad täpselt kindlaks määratud kaupade väheohtlikku ja mittetundlikku ekspordi kindlatesse sihtkohtadesse kindlate kasutustingimuste korral. Selline süsteem võimaldab ekspordida kontrollitavaid kaupu kiiremini ja vajaduseta saada koond- või üksikliitsents.

EL peaks suutma vahetult reageerida kiiresti muutuvale rahvusvahelisele olukorrale ja eemaldama teatavad riigid või kaubad kehtivate üldiste ekspordilubade kohaldamisalast. Sellistel juhtudel on äärmiselt oluline, et II lisa oleks võimalik muuta õigeaegselt, et tagada ainult väheohtlike tehingute sooritamise. Lihtsustatud ekspordituleb viivitamatult peatada, kui julgeolekuolukord halveneb.

Kokkuvõte

ELi ekspordikontrollisüsteemi eesmärk on tagada leviku tõkestamine, piiramata seejuures konkurentsi ja konkurentsivõimet. Komisjoni ettepanek on kooskõlas eesmärgiga tagada ELi kontrollinimekirjade võimalikult kiire ajakohastamine kiiruse ja paindlikkuse suurendamisega. See võimaldab kohaneda kiiresti muutuvate väliste tingimustega, et tegeleda tekkiva levikuohuga ja tagada, et Euroopa tööstus ei satu ebasoodsasse konkurentsiolekorda.

Kahesuguse kasutusega kaupade süsteemi edaspidine läbivaatamine peaks aitama oluliselt kaasa tõhususe, läbipaistuse ja proportsionaalsuse parandamisele, ohustamata seejuures kontrolli tõhusust. Raportöör nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks jõupingutusi kahesuguse kasutusega kaupade e-süsteemi ja ELi ekspordikontrollialase koolitusprogrammi väljatöötamisel ja tagaks VKEde konkurentsivõimelisena püsimise nii ühtsel turul kui ka väljaspool seda. See peaks aitama saavutada üldise eesmärgi lihtsustada süsteemi ja kiirendada menetlusi, et vähendada eksporditajate ja ametiasutuste koormust, tõhustada julgeolekut ja suurendada konkurentsivõimet. Arvestades kahesuguse kasutusega kaupade tööstuse olulisust, on vältimatult vajalik tagada eksporditajate võrdne kohtlemine.

Raportöör kordab nõuet suurendada ELi poliitika ühtsust olemuselt valitsustevaheliste rahvusvaheliste ekspordikontrollirežiimide raames. Selleks et tugevdada oma koordineerimis- ja esindusrolli ning suurendada läbipaistvust, peaks komisjon kaaluma ühinemist kontrollirežiimidega, mille osaline ta veel ei ole², või vähemalt neis vaateleja staatuse taotlemist.

¹ Määruse (EÜ) nr 428/2009 IIa ja IIf lisa.

² Raketitehnoloogia kontrollirežiim (MTCR) ja Wassenaari kokkulepe (WA).

Raportöör rõhutab, et Euroopa Parlamendi ülesanne on teostada üldist järelevalvet ELi ekspordikontrollipoliitika üle, mitte niivõrd selle mikrotasandi juhtimine. Praeguse Euroopa ekspordikontrollirežiimi edukus sõltub peamiselt liikmesriikide jõupingutustest, mis peaksid tagama ühiste õigusaktide nõuetekohase jõustamise ja takistama riskikaupade ebaseaduslikku ekspordi ja transiiti. ELi territooriumilt ebaseadusliku ekspordi ohtu saab vähendada koordineerimise parandamisega nii riigi kui ka asutustevahelisel tasandil (parem tollikontroll ja koostöö politsei, teabeteenistuste ja prokuratuuride vahel) ja tõhusate sanktsioonide kehtestamisega kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrolli rikkumiste korral.

Horisontaalse lähenemise kindlustamiseks delegeeritud õigusaktide süsteemile, mis on sätestatud Lissaboni lepingu artiklis 290, soovib raportöör teha tekstis muudatusi, et viia see kooskõlla kaubandusalastes koondõigusaktides parlamendi esitatud seisukoha peamiste elementidega.

MENETLUS

Pealkiri	Määruse (EÜ) nr 428/2009 (millega kehtestatakse ühenduse kord kaheksuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks) muutmise
Viited	COM(2011)0704 – C7-0395/2011 – 2011/0310(COD)
EP-le esitamise kuupäev	7.11.2011
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	INTA 15.11.2011
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Christofer Fjellner 25.1.2012
Arutamine parlamendikomisjonis	25.4.2012 20.6.2012
Vastuvõtmise kuupäev	12.7.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 15 -: 4 0: 10
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, John Attard-Montalto, Maria Badia i Cutchet, Nora Berra, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, María Auxiliadora Correa Zamora, Harlem Désir, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, David Martin, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Franck Proust, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Małgorzata Handzlik, Ioannis Kasoulides, Jörg Leichtfried
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Martin Callanan
Esitamise kuupäev	16.7.2012